

Adorjáni Anna
A NEVEM YAN

1.

13 éves vagyok, pro-gyerek, és az 5-ös számú vegyes iskolába járok. A szobámban vagyok, és a hétfői bemutatómra készítem a prezentációt. A címe: *Természetes és pro-gyerekek. A különbözőségben rejlő értékek.* A legtöbb pro-gyerek a többi pro-gyerekekkel jár iskolába. Akit például arra programoztak, hogy kiváló számítástechnikai adottságai legyenek, a többi hasonlóan programozott gyerekekkel jár, ugyanígy a labdajátékokra programozott gyerekek, és a többi. A természetes gyerekek pedig a természetes gyerekekkel járnak iskolába. A természetes gyerekek szülei születésük előtt úgy döntöttek, hogy nem programozzák be őket semmilyen adottságra. Ez persze nagyon kockázatos, mert ha egy természetes gyerek nem elég szorgalmas, semmihez sem fog érteni, mert semmire sincs előre beprogramozva. Viszont néhány állást – valójában a legeslegjobbkat – csak természetes emberek tölthetnek be, ezért vállalja sok értelmes szülő is a természetes gyerek kockázatát. Engem úgy programoztak, hogy felnőtt koromban alkalmas legyek közvetíteni a természetes és a pro-emberek között. Mediátor II. leszek. Apa és anya szerint ebben van a jövő. „Egyre több a vegyes házasság, szokta mondani Anya, és egyre több természetes szülő dönt úgy, hogy beprogramozza a gyereket.” „Amikor fiatal voltam, a programozóké volt a világ, ma a mediátoroké a jövő!”, így vallja Apa, és én ezért járok vegyes iskolába.

2.

Apa ma ebédnél ki akarta ráncigálni Nagypapa szájából a fogsorát. Mint minden vasárnap, Nagypapáéknál ebédeltünk, és mint ilyenkor mindig, Apa és Nagypapa veszekedtek. Apa azt vágta a Nagypapa fejéhez, hogy ha annyira rajong a természetességért, mit keres a szájában egy idegen test: a fogsora. Nagypapa erre azzal vágott vissza, hogy ő legalább nem csinált a gyerekből egy robotot. Nagypapa megkérte Apát, hogy

hagyja már az öreget, és leteremtette Nagyapát, amiért ilyet mond a gyerek előtt. Anya azt mondta, hogy mivel engem szerencsére úgy programoztak, hogy már születésem előtt belém volt táplálva a világ összes bölcsesége, valószínűleg jobban kezelem a helyzetet, mint Apa vagy Nagyapa. Mi, pro-gyerekek nem is vagyunk robotok. Rendes emberek vagyunk. De néhány régimódi ember, mint például Nagyapa, összetéveszti ezeket a dolgokat. Pedig Nagyapa nem ostoba, csak makacs, ezt még Apa is belátja mindig, miután hazamegyünk. „Egyetlen szavaddal sem értek egyet – idéztem Nagyapának Voltaire-t –, de utolsó lehetetelig harcolni fogok azért, hogy véleményedet szabadon elmondhasd.”

3.

„A természetes ember hajlamos a heves indulatokra és arra, hogy saját magát a közösségnél fontosabbnak lássa – mondtam másnap a bemutatón. – Ezzel szemben a pro-emberek arra hajlamosak, hogy mások érzelmeit figyelmen kívül hagyják, és csak a programozott adottságaikat használják. Ezt láthatjuk problémának, de lehetőségnek is.” Erre elmondtam példának, hogy Gola, aki egy természetes osztálytársnőm, egy hete átküldött a chaten egy verset, amelyet nekem írt. Én azonban nem olvastam el, és nem mondtam meg Golának, hogy tetszett-e, mert a prezentációra készültem. És azután elmondtam azt is, hogy nagyon tetszett a vers, főleg az a sora, hogy „Meghízott köztünk a tér, túlsúlyos lett az idő”, és hogy én ezt soha nem tudtam volna így mondani. A Nagyapa ötlete volt, hogy személyes példát válasszak a bemutatóban, még mielőtt veszekedni kezdtek Apával. A tanárnő is azt mondta, hogy nagyon jó példát hoztam fel, Gola viszont valamiért megharagudott rám, ezt Hermina, a barátnője mondta, mert Gola azóta nem is áll velem szóba. Jövő vasárnap meg kell kérdezzem Nagyapát, hátha ő érti, miért.

4.

Ma lementem a szobámból a napliba, és megkérdeztem Apát és Anyát, hogy gondoltak-e valaha arra, milyen lenne, ha én természetes gyerek lennék. Apa felhördült, hogy biztosan Nagyapa tömte tele

vasárnap a fejemet. Mondtam Apának, hogy ő is tudja, hogy ez lehetetlen, hiszen, egy: úgy vagyok programozva, hogy Nagyapa vélekedését alá tudom vetni a józan ítéletnek. Kettő: olyan osztályba járok, ahol ezekkel a dolgokkal sokat foglalkozunk. Három: abban a korban vagyok, amit régebben a „lázas korszak”-nak neveztek – ekkor Anya jelentőségteljesen Apára nézett –, tehát indokolt, hogy ilyen kérdéseim legyenek. Apa hallgatott. „Édes fiam – mondta Anya –, bár semmi bajunk nincs a természetes gyerekekkel, Apáddal sosem volt kétségünk afelől, hogy pro-gyermeket szeretnénk. Örülünk az ilyen gondolatkísérleteidnek, Yan, de tudd, hogy Apáddal mindig a legjobbat akarjuk neked.” Még lett volna pár kérdésem, de jobb ötletem támadt. Apa és Nagyapa egyszer veszekedtek Apának valami könyveiről a pincében, amelyeket nem digitalizált a születésem előtti programozáshoz. Hirtelen kíváncsi lettem ezekre a könyvekre.

5.

Gola nem hívott meg a chatszoba bulijára. A bulira azért került sor, mert Gola beküldte a nekem írt verset egy versenyre, és nyert vele. Örültem, mert megérdemelte. Az osztályvezető megengedte Golának, hogy az osztály chatszobájában még aznap este használja a buli-alkalmazást, hogy megünnepeljük a sikert. Máskor mindig csak hétfőgőn használhatjuk a chat-bulit. 7-től lehetett bejelentkezni a rendszerbe, de nekem valamiért nem sikerült belépni. Ráírtam Valdóra, és azt mondta, ő simán bejelentkezett, és hogy megkérdezi Herminát, hogy mi a gáz velem. Hermina azt írta Valdónak, hogy Gola azt üzeni, kopjak le. Valdo felajánlotta, hogy a tesója, akit számítástechnikára programoztak, feltöri nekem a chat-szobát, hogy be tudjak lépni, de mondtam, hogy hagyja: ha Gola nem hívott meg, nem akarok nyomulni. Nagyapa is azt mondta vasárnap, hogy személyes példát nem választottam elég körültekintően. Aztán megkérdezte, hogy milyen lány ez a Gola. Mondtam, hogy természetes lány, és a szülei azt szeretnék, ha olyan chatbotok készítésében dolgozna, amelyek segítik a pro- és természetes emberek közötti tárgyalást. Nagyapa megkérdezte, hogy mi az a chatbot. Elkezdtem magyarázni, hogy egy olyanszerű szoftver, mint a sakkrobot, csak ez a beszélgetéseket automatizálja, és... Nagyapa viszont közbevágott, és megkérdezte, hogy vajon miért pont nekem

írta Gola ezt a verset. Azt mondtam, hogy abban a zsűriben biztosan pro-tagok is voltak, és szeretne volna letesztelni, hogy... Bosszantott, hogy Nagyapa ismét kinevet, de Feynmanntól tudtam, hogy egyaránt szükséges megtanulni a múltbeli vélekedések elfogadását és elvetését. „Hagyd már azt a gyereket” – mondta Nagyanya. Az jutott eszembe, hogy talán jobban érteném, miért haragszik rám Gola, ha természetes gyerekek lennének.

6.

„Kedves Gola! Nagyon tetszett a versed, és sajnálom, hogy nem olvastam el hamarabb...” Nem, ez így megalkuvó. „Szia, Gola! Szemétség, hogy azt várod el egy pro-gyerektől, amit egy természetestől!” Ez így igaz, de ettől csak még jobban utál majd. „Helló, Gola! A Krisna-hívők úgy tartják, hogy a megbocsátás létfontosságú ahhoz, hogy lelkünkben és a világon béke és harmónia uralkodhasson...” Nem, Golát nem érdekli, mit gondolnak a Krisna-hívők. A szobámban ülök a chat előtt, és szeretném valahogy tisztázni Golával ezt az egészet. Már arra is gondoltam, hogy beszéljek az iskolai mediátor II-vel. Az igazság az, hogy Apa könyveiben a pincében találtam valamit, ami biztosan tetszene Golának, de mégsem írhatok neki csak úgy olyanokat, hogy „Kedves Gola! Áthívtál az álmodba, de nem mehettem. Egy átláthatatlan fal mögött álmodsz.” Nem, ez így totális hülyeség! Inkább kilépek a chatből, és készülök DNS- és génmanipuláció-történetből a holnapi tesztre. Nem annyira szeretem, de a tanár nagyon szigorú, ráadásul ismeri Apát... „Fiam! – ront be Apa hirtelen a szobámba –, bent vagy a chaten? Ezt nem fogod elhinni!” – mondja Apa, miközben újra kinyitom a chatet. „Az Öreg egy chatrobotüzenetben hívta meg a családot a Nagyanya születési bulijára!” És tényleg ott villog Nagyapa üzenete, meg hogy vegyem fel az ismerősök közé. Apával nevetünk, és arra gondolok, talán most nem haragudna, ha megkérdezném, hogy megmutathatnám-e Golának azt a könyvet, amelyet nem digitalizált be, amikor a születésem előtt beprogramoztak.